

Strasbourg, 10. heinäkuuta 2003

**Julkinen
Greco RC-I (2003) 3E**

Ensimmäinen arviointikierros

Suomea koskeva vaatimustenmukaisuuskertomus

Hyväksytty GRECON 14. täysistunnossa
(Strasbourg, 7.-11. heinäkuuta 2003)

I. JOHDANTO

1. GRECO hyväksyi 5. täysistunnessaan (11.–15. kesäkuuta 2001) Suomea koskevan, ensimmäiseen arviointikierrokseen liittyvän arviointikertomuksen. GRECO julkisti tämän kertomuksen (Greco Eval I Rep (2000) 4E) saatuaan Suomen viranomaisilta siihen luvan 15. kesäkuuta 2001.

2. Suomen viranomaiset toimittivat GRECON työjärjestyksen 30 artiklan 2 kohdan mukaisesti tilannekertomuksen toimenpiteistä, joita ne olivat toteuttaneet 10. maaliskuuta 2003 saamiensa suositusten perusteella.

3. GRECO päätti 13. täysistunnessaan (24.–28. maaliskuuta 2003) työjärjestyksensä 31 artiklan 1 kohdan mukaisesti, että Kreikka ja Latvia nimeäisivät esittelijät vaatimustenmukaisuusmenettelyyn. Kreikan nimeämä esittelijä oli Petros Kakalis ja Latvian nimeämä esittelijä Rudolfs Kalnins. GRECON sihteeristö auttoi heitä laatimaan vaatimustenmukaisuuskertomuksen.

4. GRECO tutki vaatimustenmukaisuuskertomuksen ja keskusteli siitä ja hyväksyi sen tämän jälkeen työjärjestyksensä 31 artiklan 7 kohdan mukaisesti 14. täysistunnessaan (7.–11. heinäkuuta 2003).

5. GRECON perussäännön 15 artiklan 6 kohdan ja työjärjestyksen 30 artiklan 2 kohdan mukaan vaatimustenmukaisuuskertomuksessa pyritään arvioimaan Suomen viranomaisten toteuttamia toimenpiteitä sekä mahdollisuuksien mukaan niiden tehokkuutta arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten täytäntöönpanon kannalta.

II. ANALYYSI

6. GRECO muistutti, että se esitti arviointikertomuksessa Suomelle kahdeksan suositusta. Seuraavassa arvioidaan näiden suositusten täytäntöönpanoa.

Suositus i):

7. GRECO kehotti Suomea valistamaan virkamiehiä, eritoten niitä, jotka kohtaavat todennäköisimmin lahjontaa, siitä, että heidän on oltava tarkkaavaisia, ilmoitettava vakavista lahjontaepäilyistä sovittujen menettelyjen mukaisesti ja autettava lainvalvontaviranomaisia niiden toimissa, joilla pyritään paljastamaan lahjontarikokset.

8. Suomen viranomaiset ovat ilmoittaneet, että valtioneuvosto teki 30. elokuuta 2001 päätöksen valtion henkilöstöpolitiikan linjasta. Tämän linjauksen tavoitteena on kehittää yhteinen koko valtionhallinnon henkilökunnalle yhteisiin arvoihin perustuva ”toimintakulttuuri”. ”Toimintakulttuuria” kehitetään sääntöjen, koulutuksen ja valvonnan avulla. Yhteisten arvojen noudattamista arvioidaan työntekijöiden jatkuvassa arviointiprosessissa (asetetut tavoitteet ja saavutetut tulokset), jonka suorittaa hierarkiassa ylempänä oleva henkilökunta läpi koko hallinto-organisaation. Linjaus ei liity suoraan lahjontaepäilyjen ilmoittamiseen.

9. Tätä taustaa vasten valtiovarainministeriö käynnisti 11. syyskuuta 2002 hankkeen, jossa keskityttiin valtionhallinnon virkamiesten korkean etiikan ylläpitämiseen ja edistämiseen. Hankkeella pyritään vahvistamaan yhteisiä arvoja ja soveltamaan niitä päivittäisessä työssä. Hyvien käytäntöjen malleja laatimaan on valittu viisi pilottiorganisaatiota (liikenne- ja viestintäministeriö, Lapin TE-keskus, Keskusrikospoliisi, Jyväskylän yliopisto ja Rikosseuraamusvirasto). Lisäksi Valtion työmarkkinalaitos (VTML) laatii menettelytapasääntöjen muotoon perusnormeja, jotka perustuvat käytännön esimerkkeihin ja joiden yleisenä tavoitteena on lisätä tietoisuutta hyvistä käytännöistä ja virkamiesten velvollisuuksista. Myös korkeiden virkamiesten koulutusta parannetaan tiedottamalla heille hyvistä käytännöistä. Yleisenä tavoitteena on tehdä arvoista konkreettisia johtamisen välineitä. Eri hallinnonalat pyrkivät kehittämään hallintonsa lahjomattomuutta. Tähän pyritään ensisijaisesti järjestämällä koulutusseminaareja mutta myös käymällä eri hierarkiatasojen välisiä keskusteluja, joiden yleisenä tavoitteena on torjua korruptiota.

10. Suomen viranomaiset ovat ilmoittaneet, että valtion tasolla parhaillaan toteutettavien toimenpiteiden lisäksi myös paikallishallinnossa on käynnissä vastaavanlaisia toimia. Korruption torjunnasta paikallis- ja aluetasolla vastaa Kuntaliitto, joka julkaisi jo vuonna 1993 valituille viranomaisille ja virkamiehille suunnatun eettisen ohjekirjan ”Hyvä kunnallinen hallintotapa: eettiset periaatteet käytännössä”¹. Tarjouskilpailuja koskevaa lainsäädäntöä on sovellettu jo

1970-luvulta lähtien. Paikallisviranomaiset keskittyvät tällä hetkellä niin sanotun harmaan talouden ehkäisemiseen, johon kuuluu myös korruption torjunta. Kuntia on esimerkiksi kehoitettu ilmoittamaan epäilyttävistä sopimuksista veroviranomaisille.

11. GRECO katsoi Suomen toimittamien tietojen perusteella, että suositus i) on pantu tyydyttävällä tavalla täytäntöön. Suomen viranomaiset voivat halutessaan toimittaa tietoja pilottihankkeiden tuloksista tai johtopäätöksistä, kun niitä on saatavilla.

Suositus ii):

12. GRECO kehotti Suomea jatkamaan ja tehostamaan syyttäjien erikoistumisprosessia ja nimittämään pian talousrikoksiin, myös lahjontaan, erikoistuneet syyttäjät sekä avainsyyttäjän, joka käsittelee juuri lahjontaan liittyviä rikoksia riippumatta siitä, missä yhteyksissä niitä esiintyy.

13. Suomen viranomaiset ovat ilmoittaneet, että syyttäjälaitoksessa on työskennellyt erikoistuneita syyttäjiä vuodesta 1997 ja avainsyyttäjiä vuodesta 2000 lähtien. Tällä erikoistumisella pyritään muun muassa varmistamaan, että tietyt rikosasioita käsiteltäessä käytettävissä on parasta mahdollista asiantuntemusta. Lahjontaa ja siihen liittyviä rikoksia käsittelevät talousrikollisuuteen erikoistuneet syyttäjät. Tällä hetkellä Suomessa toimii 24 talousrikoksiin (myös lahjontaan) erikoistunutta syyttäjää.

Kaksi heistä työskentelee valtionsyyttäjänä valtakunnansyyttäjänvirastossa, ja loput toimivat lääninsyyttäjinä eri puolilla Suomea. Syyttäjistä viisi on erikoistunut julkisessa virassa tehtyihin rikoksiin. Yksi heistä toimii valtionsyyttäjänä valtakunnansyyttäjänvirastossa, ja loput ovat lääninsyyttäjiä. Tätä järjestelmää on kehitetty jatkuvasti. Erityistä huomiota on kiinnitetty muun muassa korkeatasoiseen asiantuntemukseen ja erikoistuneiden syyttäjien riittävään määrään. Näin pyritään varmistamaan, että käytettävissä on riittävästi asiantuntijoita vakavien rikosasioiden käsittelemiseksi. Lisäksi vakavat lahjontarikokset annetaan tavallisesti edellä mainittujen erikoistuneiden syyttäjien hoidettavaksi. Valtakunnallisesti merkittäviä lahjontatapauksia käsittelevät valtakunnansyyttäjänvirastossa työskentelevät valtionsyyttäjät. Lisäksi vuoden 2003 alussa käynnistettiin "mentorointijärjestelmä". Sillä pyritään siirtämään kokeneiden syyttäjien taitotietoa vähemmän kokeneille syyttäjille ja kehittämään näin erikoistuneiden syyttäjien osaamista.

14. GRECO katsoi Suomen toimittamien tietojen perusteella (joista osa liittyy arviointikäyntiä edeltävään aikaan), että suositus ii) on pantu tyydyttävällä tavalla täytäntöön.

Suositus iii):

15. GRECO kehotti Suomea käsittelemään lahjontatapauksia järjestelmällisesti "valtakunnallisesti merkittävänä" rikosasioina, joiden kohdalla tutkinnasta vastaa Keskusrikospoliisi (KRP), sekä erikoistamaan yhden tai useamman rikostietopalvelun poliiseista lahjontatapausten ennakoiwaan tutkintaan ja järjestämään hänelle/heille erityistä koulutusta tämän rikostyyppin lajeista, profiloinnista ja riskinarvioinnista.

16. Suomen viranomaiset ovat ilmoittaneet, että merkittävänä pidettyjen lahjontarikosten rikostutkinnasta vastaa yleensä KRP. Lahjontarikoksia pidetään "merkittävänä", kun niihin liittyy julkisuuden henkilöitä (esimerkiksi poliitikkoja tai hallintoviranomaisia) tai kun lahjontarikokseen liittyy suuria summia tai poliittista päätöksentekoa. Lisäksi suurimpien kaupunkien, kuten Helsingin, Turun ja Tampereen poliisilaitoksilla on erityistä osaamista ja tarvittavat resurssit niiden omilla alueilla tehtyjen talousrikosten, myös "merkittävien" lahjontarikosten, tutkimista varten.

Yhteiskunnallisesti vähäpätöisten tai merkityksettömien lahjontarikosten tutkinnasta vastaa pääasiassa paikallinen poliisi.

17. KRP vastaa yleisesti rikostutkinnasta kansallisella tasolla ja järjestää säännöllisesti talousrikoksiin erikoistuneille syyttäjille koulutusta, jossa käsitellään myös korruption eri lajeja. Suurempien kaupunkien poliisilaitosten tutkijat ylläpitävät ja kehittävät jatkuvasti osaamistaan korruption tutkinnan alalla osallistumalla erityiseen ammatilliseen koulutukseen. Myös paikallisen poliisin tähän alaan liittyvää taitotietoa ylläpidetään ja kehitetään jatkuvalla koulutuksella. Säännöllisen poliisikoulutuksen lisäksi KRP on kouluttanut muiden viranomaisten edustajia. Esimerkiksi toukokuussa 2002 järjestettiin korruption keskittyvä koulutustilaisuus, johon osallistui maa- ja metsätalousministeriöstä noin kaksikymmentä sisäisen tarkastuksen parissa työskentelevää, EU:n tukien valvonnasta vastaavaa henkilöä. Lokakuussa 2002 KRP luennoi sisäistä tarkastusta käsittelevässä seminaarissa julkisissa virassa tehdyistä rikoksista ja julkisyhteisöjen työntekijöiden tekemistä rikoksista. Seminaariin osallistui noin sata henkeä yksityiseltä ja julkiselta sektorilta. KRP ja valtakunnansyyttäjänvirasto aikovat järjestää vuoden 2004 alussa lisää tällaisia kursseja, joihin kutsutaan poliisin ja syyttäjälaitoksen viranomaisia. Lisäksi KRP analysoi säännöllisesti erityyppisiä rikoksia, myös lahjontarikoksia, ja laatii rikostilannetta käsitteleviä kertomuksia.

18. Suomen viranomaiset lisäsivät, että lahjontarikokset ovat Suomessa niin harvinaisia, ettei korruptiota voida pitää rikosoikeuden näkökulmasta keskeisenä yhteiskunnallisena ongelmana. Siksi Suomessa ei ole tarvittu erityistä korruptiontorjuntayksikköä tai viranomaista, joka keskittyisi yksinomaan lahjontatapausten tutkintaan. Sitä, että merkittävät lahjontarikokset voidaan aina siirtää paikalliselta poliisilta KRP:n tutkittavaksi, pidetään riittävänä varotoimenpiteenä.

19. GRECO katsoi Suomen kehittäneen lahjontaa tutkivan poliisin erikoistumista. Merkittävät lahjontarikokset tutkii KRP ja tavanomaiset lahjontatapaukset puolestaan suurimpien kaupunkien poliisilaitokset, joilla on erityiset resurssit ja erityistä osaamista. Lisäksi KRP järjestää talousrikoksia (ja korruptiota) käsitteleville poliiseille ja syyttäjille erityiskoulutusta ja analysoi säännöllisesti korruptiota. Tässä tilanteessa ja ottaen huomioon sen, että lahjontatapauksia ilmenee Suomessa hyvin vähän ja niiden määrä on pysynyt vakaana, GRECO katsoi, että Suomen ilmoittamia toimenpiteitä voidaan pitää nykyisellään hyväksyttävänä, vaikka kaikkia lahjontatapauksia ei luetakaan "valtakunnallisesti merkittäviksi".

20. GRECO katsoi, että suositus iii) on pantu tyydyttävällä tavalla täytäntöön.

Suositus iv):

21. GRECO kehotti Suomea luomaan järjestelmän, johon voitaisiin keskittää ja jolla voitaisiin käsitellä eri lähteistä saatavia tietoja, jotka voisivat johtaa korruption selvittämiseen, erityisesti raportteja tarjouskartelleja koskevista epäilyistä, kanteluja tarjousmenettelyissä tapahtuneista sääntöjenvastaisuuksista, valtion tilintarkastajien ja paikallisten tilintarkastajien kertomuksia, veroviranomaisten raportteja epäilyttävistä menoilmoituksista sekä kilpailuviranomaisten raportteja.

22. Suomen viranomaiset ovat ilmoittaneet, että oikeusministeriö perusti joulukuussa 2002 "korruptionvastaisen verkoston". Verkosto, joka kuvataan tarkemmin suosituksen v) yhteydessä, vastaa paitsi kansainvälisestä korruptionvastaisesta yhteistyöstä myös Suomen

korruptionvastaisen politiikan koordinoinnista ja kehittämisestä sekä lahjontarikosten havaitsemiseen ja tutkintaan ja niitä koskevien syytteiden nostamiseen liittyvien menettelyjen kehittämisestä. Verkosto on foorumi, johon osallistuu kymmenen eri viranomaisen ja viiden yksityisen sektorin elimen edustaja. Lisäksi verkoston pysyviksi asiantuntijoiksi pyydetään kahta hiljattain nimitettyä korruption erikoistunutta syyttäjää. Verkosto kattaa kaikki näkökohdat, jotka liittyvät keskitettyyn tiedonkeruuseen eri lähteistä. Kaikki eri viranomaisten (esimerkiksi valtion tilintarkastajien ja paikallisten tilintarkastajien) laatimat kertomukset julkaistaan Internetissä, missä ne ovat kaikkien helposti saatavilla.

23. Suomen viranomaiset ovat myös ilmoittaneet, etteivät ne katso Suomen tarvitsevan tällä hetkellä uutta keskitettyä erityisjärjestelmää tietojen prosessointia varten. Ne ovat kuitenkin lisänneet, että koska valtioneuvoston tärkeänä tavoitteena on torjua harmaata taloutta, se pohtii, kuinka lahjontarikosten tutkintaa voitaisiin parantaa ja kehittää entisestään. Tässä yhteydessä se tarkastelee myös mahdollisuutta luoda uusi tiedonkeruujärjestelmä, johon koottaisiin lahjontaa koskevia tietoja.

24. Suomen viranomaiset ovat ilmoittaneet, että kukin viranomainen on luonut oman tapansa levittää tietoa. Esimerkkinä mainitaan kauppa- ja teollisuusministeriön julkisia hankintoja koskeva verkkosivusto, joka otettiin käyttöön toukokuussa 2000. Tällä verkkosivustolla julkaistaan esimerkiksi kilpailuneuvoston päätöksiä julkisista hankinnoista. Lisäksi 1. maaliskuuta 2002 perustetulla (ja kilpailuneuvoston korvanneella) markkinatuomioistuimella on omat verkkosivunsa. Ne ovat osa oikeusministeriön verkkosivuja, ja niillä julkaistaan markkinatuomioistuimen päätöksiä. Myös kilpailuvirasto julkaisee verkossa lehdistötiedotteita käsittelemistään asioista.

25. GRECO:n mielestä oli myönteistä, että Suomeen on perustettu korruption torjunnan kannalta keskeisten toimijoiden verkosto. Se on keino edistää keskustelua ja kehittää korruptionvastaisia toimintatapoja ja menettelyjä. Lisäksi GRECO vakuuttui siitä, että viranomaisten ja niiden päätösten yleinen avoimuus – päätösten julkaiseminen Internetissä – hyödyttää valtion virastoja, yksityistä sektoria ja suurta yleisöä. Suosituksella ei kuitenkaan pyritä puuttumaan politiikkaan eikä parantamaan menettelyjä, vaan tehostamaan lainvalvontajärjestelmää (ja kehittämään sitä ennakoivampaan suuntaan). Näyttää siltä, ettei ilmoituksen mukaisen tietojärjestelmän tarkoituksena ole kerätä ja prosessoida (käsitellä) tietoja sitä varten, että lainvalvontaviranomaiset voisivat paljastaa yksittäisiä lahjontatapauksia. Se vaikuttaa pikemminkin järjestelmältä, jolla maksimoidaan avoimuus ja autetaan näin verkostoa kehittämän toimintatapoja ja menettelyjä yleistavoitteensa mukaisesti. Siispä tätä suositusta ei ole täysin noudatettu. GRECO pani kuitenkin merkille Suomen valtioneuvoston olevan kiinnostunut perustamaan tulevaisuudessa tietojärjestelmän, jolla tehostettaisiin lahjontatapausten havaitsemista.

26. GRECO katsoi, että suositus iv) on pantu osittain täytäntöön.

Suositus v):

27. GRECO kehotti Suomea luomaan tietojen ja kokemusten vaihtoa varten kevyen rakenteen, johon osallistuisivat valtakunnansyyttäjänvirasto, poliisi, valtiontalouden tarkastusvirasto, paikallisviranomaisten tilintarkastajat, julkiset hankintayksiköt ja veroviranomaiset, koska tällaisen mekanismin avulla voitaisiin määrittää korruptiolle altteimmat menettelyt ja toimet, määrittellä kriteerit korruption havaitsemiseksi sekä kehittää ehkäisytoimenpiteitä, jotka voitaisiin ottaa käyttöön koko Suomen julkishallinnossa.

28. Suomen viranomaiset ovat ilmoittaneet, että viranomaiset ovat keskenään yhä enemmän yhteydessä ja järjestävät tarvittaessa erityistä tiedonvaihtotoimintaa esimerkiksi Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa. Lisäksi oikeusministeriö perusti 20. joulukuuta 2002 korruptionvastaisen verkoston pannaan suosituksen v) täytäntöön. Tämä yhteistyöverkosto

i) seuraa korruption vastaisen YK:n yleissopimuksen valmistelua

ii) seuraa lahjonnan torjuntaa koskevan OECD:n yleissopimuksen ja lahjonnan torjumisesta annetun suosituksen täytäntöönpanoa ja kehittämistä

iii) seuraa GRECO:n Suomelle antamien suositusten täytäntöönpanoa

iv) koordinoi ja kehittää kansallisia poliittisia toimia korruption torjumiseksi

v) edistää lahjontarikosten havaitsemista ja tutkintaa sekä niitä koskevien syytteiden nostamista Suomessa.

29. Seuraavat tahot ovat edustettuina verkostossa: oikeusministeriö, sisäasiainministeriö, ulkoasiainministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö, valtiovarainministeriö, valtakunnansyyttäjänvirasto, Keskusrikospoliisi, verohallinto, tulli, Kuntaliitto, Keskuskauppakamari, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö ja Suomen Yrittäjät.

30. Korruptionvastainen verkosto kokoontuu kahdesti vuodessa tai tarvittaessa useammin. Ensimmäinen kokous järjestettiin tammikuussa 2003. Verkosto voi kutsua kokouksiin eri virastojen tai laitosten edustajia tai eri asiantuntijoita.

31. GRECO katsoi Suomen toimittamien tietojen perusteella, että suositus v) on pantu tyydyttävällä tavalla täytäntöön.

Suositus vi):

32. GRECO kehotti Suomea järjestämään korruptiota ja siihen liittyviä rikoksia käsitteleville syyttäjiille asianmukaista koulutusta erityisesti korruption eri lajeista, suunnittelulainsäädännöstä ja julkisista hankintamenettelyistä sekä järjestämään alueellisia koulutustapahtumia, jotka kokoaisivat yhteen valtion ja paikallistason viranomaisia ja virkamiehiä sekä syyttäjiä.

33. Suomen viranomaiset ovat ilmoittaneet valtakunnansyyttäjänviraston vastaavan syyttäjien kouluttamisesta. Kaikki syyttäjät saavat korruption liittyvää alkukoulutusta, kun peruskoulutusjakson aikana käsitellään virka-aseman väärinkäyttöä ja talousrikoksia (rikoslainsäädäntöä, myös rikosoikeudenkäyntiä). Virka-aseman väärinkäyttöön keskittyvät avainsyyttäjät suorittavat oman erityiskoulutuksensa alueellisesti (kymmenen aluetta vuosittain) ja pienissä ryhmissä paikallisesti. Talousrikoksiin erikoistuvat avainsyyttäjät osallistuvat virka-aseman väärinkäyttöä ja korruptiota käsittelevään koulutukseen kolme kertaa vuodessa (kolme päivää kerrallaan). Lisäksi syyttäjäkoulutuksessa on mukana muita viranomaisia, kuten poliisi ja valtionalouden tarkastusvirasto. Syyttäjät osallistuvat myös poliisihallinnon järjestämään koulutukseen ja päinvastoin. Viranomaiset ovat myös ilmoittaneet, että Suomessa on nimitetty hiljattain kaksi lahjontatapauksista vastaavaa valtionsyyttäjää.

34. GRECO katsoi Suomen toimittamien tietojen perusteella, että suositus vi) on pantu tyydyttävällä tavalla täytäntöön.

Suositus vii):

35. GRECO kehotti Suomea parantamaan jo käytössä olevia toimenpiteitä todistajien sekä oikeusviranomaisten kanssa yhteistyötä tekevien henkilöiden suojelemiseksi.

36. Suomen viranomaiset ovat ilmoittaneet, että Suomen voimassa olevassa lainsäädännössä on useita erillisiä säännöksiä todistajien sekä oikeusviranomaisten kanssa yhteistyötä tekevien henkilöiden suojelusta. Todistajien olinpaikka voidaan tarvittaessa pitää salassa oikeudenkäynnin ajan. Todistajien yhteystiedot on pidettävä salassa, ja poliisi voidaan määrätä suojelemaan todistajia. Tuomioistuimien voi määrätä lähestymiskiellon suojelemaan todistajia epäasianmukaiselta kanssakäymiseltä. Lisäksi henkilö, joka uhkaa todistajaa tai jotakuta muuta oikeudessa kuultavaa, voidaan tuomita enintään kolmeksi vuodeksi vankeuteen. Todistajia voidaan myös kuulla oikeudenkäynnissä suljetuin ovin. Todistajan nimen ja osoitteen julkaiseminen väestörekisterissä voidaan kieltää, ja todistajalla on oikeus vaihtaa nimeä ja asuinpaikkaa. Poliisilla ei myöskään ole oikeutta paljastaa sille luottamuksellisia tietoja antaneen henkilön henkilöllisyyttä.

37. Suomen valtioneuvosto antoi eduskunnalle 18. lokakuuta 2002 todistajansuojelun parantamista koskevan lakiesityksen, jonka eduskunta hyväksyi 30. huhtikuuta 2003.

Kyseisen lain mukaan todistajia voidaan kuulla tietyissä tilanteissa ilman, että rikoksenteikijä on läsnä – esimerkiksi jos heidän henkeään tai terveyttään on suojeltava siihen kohdistuvalta vaaralta. Tietyissä tilanteissa todistajia voidaan myös kuulla ilman, että he ovat läsnä oikeuden istunnossa, käyttämällä etäkuulemista tai vastaavia viestintäkeinoja (tietyissä tapauksissa puhelimen välityksellä). Poliisiin lisäksi muut esitutkintaviranomaiset eli tulli ja rajavartiolaitos veloitetaan pitämään salassa niille luottamuksellisia tietoja antaneen henkilön henkilöllisyys. Tämä laki tulee voimaan 1. lokakuuta 2003.

38. GRECO katsoi Suomen toimittamien tietojen perusteella, että suositus vii) on pantu tyydyttävällä tavalla täytäntöön.

Suositus viii):

39. GRECO kehotti Suomea sisällyttämään korruption vakaviin rikoksiin, jotka mahdollistavat salakuuntelun ja muiden erityiskeinojen käytön tutkinnassa.

40. Suomen viranomaiset ovat ilmoittaneet, että Suomessa voidaan käyttää tällä hetkellä teknistä tarkkailua eli salakuuntelua tai teknistä valvontaa tutkittaessa törkeitä lahjontarikoksia. Tällaisessa tutkinnassa ei saa kuitenkaan käyttää tällä hetkellä televalvontaa. Eduskunta hyväksyi kuitenkin 10. kesäkuuta 2003 lain pakkokeinolain muuttamisesta (52/2002) salliakseen televalvonnan käytön törkeiden lahjontarikosten tutkinnassa. Tämän lain voimaantulopäivää ei ole vielä päätetty², katso alaviite 2.

41. GRECO pani merkille Suomen toimittamat tiedot. Se oli tyytyväinen siihen, että suosituksen perimmäistä ajatusta oli noudatettu hyväksymällä lainsäädäntöä erityisten tutkintamenetelmien käytön laajentamisesta vakaviin lahjontarikoksiin. Uuden lain voimaantulopäivästä ei ole kuitenkaan tehty vielä lopullista päätöstä.

42. GRECO katsoi, että suositus viii) on pantu osittain täytäntöön.

III. JOHTOPÄÄTÖKSET

43. GRECON yleinen johtopäätös on se, että Suomi on pannut useimmat ensimmäisen kierroksen arviointikertomuksessa esitetyt suositukset täytäntöön.

44. Suositukset i), ii), v), vi) ja vii) on pantu tyydyttävällä tavalla täytäntöön. Suositukseen iii) on reagoitu tyydyttävällä tavalla. Suositukset iv) ja viii) on pantu osittain täytäntöön.

45. GRECO kehotti Suomen viranomaisia toimittamaan lisätietoja suositusten iv) ja viii) täytäntöönpanosta sekä tarvittaessa näiden tietojen tueksi lainsäädäntöä.

46. Lisäksi Suomen viranomaiset voivat toimittaa halutessaan GRECOlle suositukseen i) liittyvissä kertomuksen osissa mainittuja lisätietoja.

47. GRECO kehotti Suomen valtuuskunnan päällikköä toimittamaan 31. joulukuuta 2004 mennessä ylimääräisen kertomuksen, joka sisältäisi kohdassa 45 pyydetyt tiedot.

² Suomen viranomaiset ovat todenneet, että laki tulee "mitä todennäköisimmin" voimaan aikaisintaan 1. tammikuuta 2004.